

N:o 13.

Ank. till Riksd. kansli den 9 febr. 1892, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till Vesterås stad af vissa delar af kronolägenheten Kungsängen.
(I. A.)

Sedan stadsfullmäktige i Vesterås hos Kongl. Maj:t anhållit, att af den till kronolägenheten Kungsängen hörande del, som benämndes Munkängen, hvarifrån för Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg exproprierats 44 kvadratref 30 kvadratstänger, återstoden, utgörande 84 kvadratref 11 kvadratstänger, hvaraf 23 kvadratref, 36½ kvadratstänger fölle inom stadsplanens område samt den öfriga delen vore för staden nödvändig för upplags- och afstjelningsplatser m. m., måtte få af staden för dess behof exproprieras, samt Kongl. Maj:t i proposition till 1882 års riksdag föreslagit Riksdagen medgifva, att de delar af lägenheten Munkängen, hvilka icke redan blifvit derifrån med Kongl. Maj:ts tillstånd för annat ändamål skilda, måtte på visst vilkor till staden öfverlätas, blef denna proposition af Riksdagen bifallen.

Enligt hvad af en till Riksdagen aflåten och till statsutskottets förberedande behandling remitterad proposition (n:o 14) af den 4 december nästlidet år inhemtas, hade i en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vestmanlands län till Kongl. Maj:t insänd ansökning drätselkammaren i Vesterås, efter uppdrag af stadsfullmäktige derstädes, anført, hurusom enligt den för staden gällande stadsplan af den 14 juni 1878 med deri af Kongl. Maj:t den 6 februari 1891 medgifna ändringar Lillån, som utgjorde gräns mellan den staden tillhöriga del af Munkängen och utarrenderade kronolägenheten Kungsängen, borde rätas och å ömse sidor om ån anläggas en strandväg. Redan för stadsplanens genomförande i denna del vore staden således i behof

att förvärfva östra stranden utefter Lillån. Men äfven för andra än nu omförmälda ändamål hade staden behof af ökad utrymme, nemligen för erhållande af plats till nötkreaturs- och hästmarknader, för lämpliga byggnadsplatser åt garfvare, färgare och slagtare, hvilka till följd af de vådor, deras inrättningar i sanitärt hänseende medförde, ej borde tillåtas att uppföra sina inrättningar inom stadens planlagda område, äfvensom för upplagsplatser m. m., för hvilka samtliga ändamål den Lillån närmast belägna delen af Kungsängen vore, såsom belägen nära staden och ändock genom en naturlig gräns, Lillån, skild derifrån, särdeles lämplig. På grund häraf har drätselkammaren anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes tillåta, att de delar af kronolägenheten Kungsängen, som funnes utmärkta å en ansökningen bilagd, af förste landtmätaren S. A. Forsling upprättad karta med dertill hörande beskrifning eller tillsammans 13 hektar 68,6 ar, måtte med full eganderätt till Vesterås stad öfverlåtas, sedan det om Kungsängen upprättade arrendekontrakt upphört att gälla, äfvensom att Kongl. Maj:t måtte bestämma det sätt, hvarpå köpeskillingen för ifrågavarande jord skulle beräknas.

Uti ett tillika med berörda ansökning öfverlemnadt, af magistraten i Vesterås afgifvet utlåtande hade magistraten, med vitsordande af de med förvärfvande af ifrågavarande mark afsedda ändamål såsom ganska angelägna, i synnerhet för åstadkommande af möjlighet till förbättring i hvarjehanda för närvarande mindre goda sanitära förhållanden inom staden, tillstyrkt bifall till ansökningen.

Till följd af erhållen remiss hade kongl. domänstyrelsen infordrat och med eget utlåtande öfverlemnadt yttranden från ej mindre Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet än äfven vederbörande domänintendent och nuvarande arrendatorerna af Kungsängen, af hvilka de sistnämnde förklarar sig icke hafva något emot ansökningen att erinra, samt domänintendenten, med framhållande deraf, att någon olägenhet för skötseln af den öfriga egendomen icke vore att befara, i händelse ifrågavarande område afsöndrades från lägenheten, förordadt bifall till ansökningen.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som jemväl tillstyrkt bifall till framställningen, hade tillika meddelat, att å den mark, som vore ifrågasatt att af Vesterås stad förvärfvas, skulle finnas en lägenhet, upplåten åt enskild person, hvilken derå uppfört åbyggnader, samt till följd deraf hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, huruvida icke innehafvaren af denna lägenhet borde vid markens försäljning komma i åtnjutande af sådana förmåner, som kunde blifva en följd af Kongl. Maj:ts proposition den 10 april 1891 angående särskild för-

yttring af lägenheter från kronoegendomar, som försäljas, och Riksdagens i anledning af denna proposition aflåtna skrifvelse af den 13 derpå följande maj.

För egen del har domänstyrelsen, jemte meddelande att kronolägenheten Kungsängen för närvarande vore på arrende upplåten till den 14 mars 1894 mot årligt arrende af 3,000 kronor samt att å lägenheten ej funnes någon kronan tillhörig åbyggnad, tillika, enär de skäl, som anförts till stöd för ansökningen, syntes styrelsen ega full giltighet, förklarar sig icke hafva något att erinra deremot, att ifrågasvarande mark upplättes till staden; hvarjemte styrelsen med anledning af Kongl. Maj:ts befallningshafvandes ofvanberörda hemställan erinrat derom, att Kongl. Maj:ts nyssberörda proposition ej afsåge sådant fall, som nu vore i fråga, eller upplåtelse af visst område af kronoegendom för ett bestämdt ändamål, äfvensom framhållit, att genom undantagande af någon del af det område, som i ansökningen åsyftades, svårighet kunde uppstå för dettas indelning i lämpliga tomter eller för dess användande till öfriga angifna ändamål, hvarigenom, om icke hela det ifrågasatta inköpet komme att förfalla, med all sannolikhet skulle förorsakas nedsättning i köpesumman till vida större belopp än som motsvarades af hvad för den undantagna lägenheten kunde erhållas.

Med afseende å hvad sålunda i ärendet förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva, dels att ifrågasvarande delar af kronolägenheten Kungsängen, tillsammans 13 hektar 68,6 ar, måtte till Vesterås stad öfverlätas, att tillträdas den 14 mars 1894, mot vilkor att staden vid tillträdet af området därför till kronan erlade lösen med det belopp, hvartill området efter uppskattning i den ordning, kongl. förordningen den 14 april 1866 angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof stadgar, kunde varda bestämdt; dels ock att den inflytande köpesumman måtte få användas på enahanda sätt, som föreskrifves i afseende å medel, som inflöte för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning egde rum i öfverensstämmelse med kongl. brefvet den 29 maj 1874.

Utskottet, som antager, att vid tillämpningen af förenämnda förordning af den 14 april 1866 för uppskattning af lösesumman för ifrågasvarande område innehafvaren af ofvan omförmälda, å området befintliga, till enskild person upplåtna lägenhet må beredas den ersättning, hvartill han må finnas berättigad, har emot hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit icke haft något att erinra, hvadan utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 februari 1892.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Herr *C. Persson* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i förestående ärendes slutbehandling inom utskottet.

N:o 14.

Ank. till Riksd. kansli den 9 febr. 1892, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af tre af Kongl. Maj:t afgifna propositioner angående efterskänkande af kronans rätt till vissa danaarf.
(I. A.)

Statsutskottet, som till behandling fått emottaga tre af Kongl. Maj:t aflättna propositioner angående efterskänkande af kronans rätt till vissa danaarf, har förehäft dessa frågor i sammanhang med hvarandra samt får dem här till Riksdagens pröfning anmäla och dervid meddela de yttranden, hvartill hvar och en af dessa framställningar ansetts föranleda.

1:o. Enligt hvad af Kongl. Maj:ts proposition n:o 15 af den 4 december nästlidet år inhemtas hade ogifta Johanna Köhler från Korsnäs i Kopparbergs län affidit den 14 november 1889.

Enligt den 3 derpå följde december förrättad bouppteckning hade hon icke efterlemnats några kända arfvingar, hvaremot hon, enligt

Angående
danaarf efter
Johanna
Köhler från
Korsnäs.